

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

polska pomoc

I D E A

Evaluation for
Government
Organizations S.C.

EWALUACJA WYBRANYCH INICJATYW ZREALIZOWANYCH W RAMACH POLSKIEJ WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ – WYKONANIE PRZEZ BIAŁORUSKIE RADIO RACJA UMOWY KOPRODUKCYJNEJ NA ROK 2013

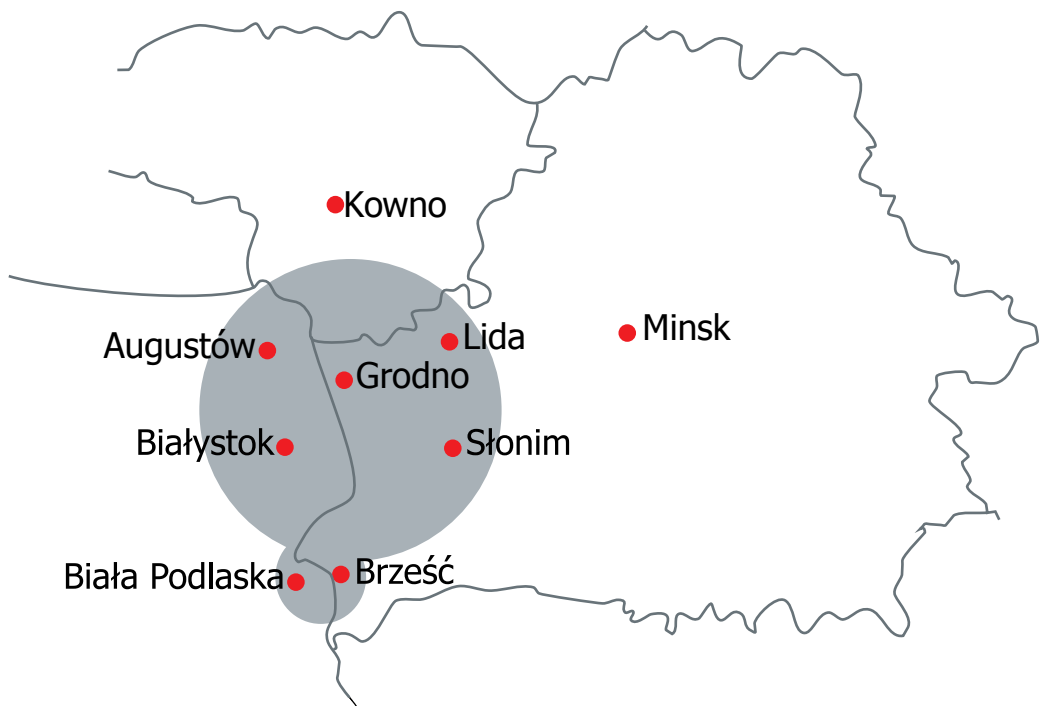
Celem ewaluacji było zbadanie wpływu polskiej pomocy rozwojowej na sposób i zakres funkcjonowania nadającego z Polski Białoruskiego Radio Racja (BRR). Przedmiotem analiz były działania zrealizowane w 2013 r.

W ewaluacji zastosowano kompilacje wielu metod i technik badawczych. Przeprowadzono m.in.: badanie gabinetowe (desk research), wywiady pogłębione, badanie CAWI, panel ekspertów z zakresu medioznawstwa i PR, analizę SWOT/TOWS, studium przypadku, audyt lingwistyczny i semiotyczny.

Białoruskie Radio Racja powstało w 1999 roku w Białymstoku. Jego głównym celem jest stworzenie dodatkowego źródła informacji dla mieszkańców Białorusi.

Białoruskie Radio Racja, z powodu braku środków finansowych zawiesiło swoją działalność w 2002 roku. Ponowne nadawanie programu rozpoczęto w lutym 2006 roku. Było to możliwe w dużej mierze dzięki wsparciu polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W 2014 r. jeden z nadajników radiowych zwiększył dwukrotnie swoją moc (z 60 na 120 kW), dzięki czemu w zasięgu radia znalazło się ok. 1,5 miliona Białorusinów.

Zasięg Radia BRR w 2014 r.

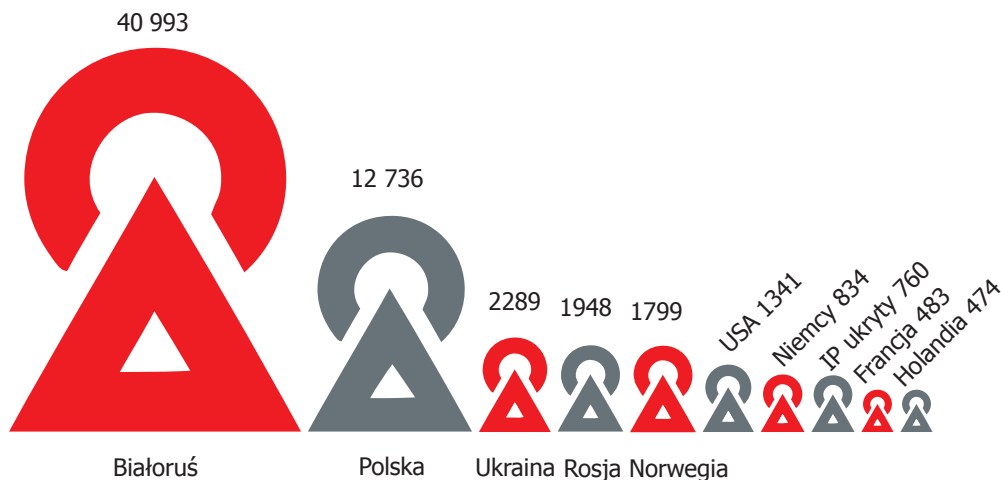
Zbadanie słuchalności BRR na Białorusi jest bardzo trudne. Wynika to m.in. z faktu, iż obawa ludzi przed infiltracją władz jest za duża, by otwarcie wyrażali swoje poglądy dotyczące mediów niezależnych.

Nie można w tej chwili przeprowadzić rzetelnych badań na temat liczby słuchaczy, na Białorusi takie badania są po prostu niemożliwe.

(wywiad z przedstawicielem redakcji BRR).

BRR prowadzi stronę internetową, jest również obecne w portalach społecznościowych: Facebooku, Twitterze, Google+, Naszej Klasie oraz największym rosyjskojęzycznym medium społecznościowym czyli „W kontakcie”.

Odsłony strony internetowej www.racja.com (sierpień – październik 2014) w podziale na kraje.

W efekcie przeprowadzonych badań socjologicznych, postulatów słuchaczy oraz dotychczasowych doświadczeń wypracowano model stacji o profilu informacyjnym, ukierunkowanym na publicystykę społeczno-polityczną i kulturalną (przede wszystkim w szeroko rozumianym kontekście białoruskim – zarówno na poziomie lokalnym, jak i międzynarodowym), ale ze znaczącym udziałem zróżnicowanych audycji muzycznych.

BRR współpracuje z wieloma instytucjami, zarówno działającymi na emigracji, jak i w kraju. Jak mówi przedstawiciel BRR: *Nic, co białoruskie nie jest nam obce – wspieramy wszelkie przejawy zarówno po stronie białoruskiej – niezależne środowiska kulturalne i twórcy niezależni, to jest cotygodniowa audycja o prawach człowieka, jest audycja o literaturze, organizujemy Polsko-Białoruskie Spotkania Literackie, (...) prościej byłoby powiedzieć, z kim nie współpracujemy.*

Największym atutem stacji jest jej spójna tożsamość białoruska. Mimo zauważanego przez słuchaczy wsparcia ze strony MSZ RP, podkreślany jest fakt, że właścicielami i twórcami Białoruskiego Radia Racja są dziennikarze pochodzenia białoruskiego oraz Polacy sympatyzujący z ideą demokratyzacji Białorusi. Radio niemal wszystkie audycje nadaje w języku białoruskim. Ich autorami i prowadzącymi są w zdecydowanej większości Białorusini. Ma to ogromne znaczenie dla realizacji jednego z zasadniczych celów działania rozgłośni – utrwalania niezależnej białoruskiej tożsamości narodowej.

Ogólnie, obecnie prowadzoną działalność radia należy ocenić pozytywnie. Wśród podejmowanych przez BRR działań, mających na celu poszerzenie dostępu Białorusinów do wiadomości, należy wymienić:

- ramówkę, dostosowaną do zdiagnozowanych poprzez badania socjologiczne grup docelowych;
- stabilne działanie radia przez cały rok;
- dostarczanie informacji będących alternatywą dla informacji rozpowszechnianych przez oficjalne białoruskie media;
- poszerzenia dostępu Białorusinów do muzyki, języka oraz kultury Białorusi;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski;
- rozszerzanie działalności radia poprzez aktualizowanie strony internetowej oraz obecność na największych portalach społecznościowych.

Mając na uwadze kontynuację oraz podniesienie jakości realizacji projektu w przyszłości należały rozważyć zrealizowanie następujących rekomendacji:

- wprowadzenie cyklicznych badań socjologicznych dot. realizacji projektu;
- podjęcie działań mających na celu powiększenie słuchalności BRR wśród osób młodych;
- utrzymanie obecnej, nastawionej na przekazywanie wiadomości lokalnych formy samego radia oraz rozbudowa strony internetowej i dalsze rozwijanie mediów społecznościowych;
- poszukiwanie innych źródeł finansowania w celu zapewnienie rozgłośni większej stabilności finansowej;
- utrzymanie obecnej, niekomercyjnej formuły radia;
- stworzenie strategicznego dokumentu opisującego długofalowe cele BRR oraz grupy docelowe i ich potrzeby.

Pełna wersja raportu dostępna jest na stronie: www.polskapomoc.gov.pl

Ewaluacja została zrealizowana na zlecenie:
Departamentu Współpracy Rozwojowej
Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Foto studia radiowego: Curtis Kennington
źródło : www.flickr.com/photos/33613762@N07/3614198297
licencja: CC BY 2.0 uznanie autorstwa <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.pl>